

Prima instanță: Judecătoria Soroca (jud. Gh. Mîțu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevski)

DECIZIE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței:

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Vasili Cucinschi împotriva încheierilor din 28 decembrie 2015 și 21 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți,
adoptate în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Cucinschi împotriva lui Serghei Plitoc cu privire la încasarea sumei,

c o n s t a ț ă :

La data de 13 iulie 2015, Vasili Cucinschi s-a adresat cu cerere în instanța de judecată împotriva lui Serghei Plitoc solicitînd încasarea din contul pîrîtului a sumei de 170839 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în temeiul hotărîrii din 12 septembrie 2012 a Judecătoria Soroca, în pricina civilă nr. 2-822/2011, s-a hotărît vânzarea bunului la licitație prin distribuirea prețului către proprietari în mod proporțional și anume a apartamentului nr. 4 amplasat pe str. Studenților, 12, din care soția sa Zinovia Cucinschi deținea 3/4 cote-părți, iar el 1/4 cote/părți.

Menționează că, apartamentul dat, fără a fi înștiințat, a fost vîndut lui Nicolai Negru printr-o înțelegere particulară, achitînd la data de 17 decembrie 2013 conform tranzacției de vînzare- cumpărare suma de 17000 euro, autentificată de notarul Radu Lilian.

Indică că, în baza ordinului de eliberare a numerarului nr. 09268 din 29 ianuarie 2015, a primit suma de 43757 lei, ceea ce constituie 2450 euro, însă consideră că din vânzarea apartamentului urma a-i fi transmisă suma de 4250 euro, în valuta națională - 71360 lei. În opinia sa, a fost furat și înșelat de suma de 27603 lei sau 1547,25 euro.

Relatează că, în discuție cu soția lui Nicolai Negru, ultima a comunicat că în fața notarului s-a numărat suma de 17000 euro pentru apartamentul procurat. Executorului judecătoresc Serghei Plitoc i s-a transmis suma de 58000 lei pentru a-i fi transmise, fapt menționat și de fosta sa soție Zinovia Cucinschi, care a primit suma de 17000 euro de la cumpărătorul Nicolai Negru și care a fost de acord să-i transmită suma de 4250 euro pentru a părăsi apartamentul.

Indică că, contractul de vînzare-cumpărare a fost încheiat la 27 decembrie 2013

la notarul Lilian Radu, unde s-a indicat că suma alocată pentru cumpărare este de 10000 lei. Conform raportului de evaluare nr. 0301131, bunul imobil -apartamentul cu trei odăi amplasat în or. Soroca, str. Studenților, nr. 12/4, ce aparținea cu drept de proprietate lui și Zinoviei Cucinschi, la data de 06 iunie 2011, a fost evaluat la suma de 291799 lei. Cu scopul eschivării de la plata de impozit prețul în contractul de vânzare a fost micșorat de douăzeci și șapte de ori, adică la suma de 10000 lei.

Consideră că, pentru a nu fi elucidat prețul adevărat cu care s-a vândut apartamentul, executorul judecătoresc a ocolit calea de vânzare prin licitație și întocmirea proceselor verbale, deoarece trebuia indicat prețul cerut, însă a efectuat vânzarea pe ascuns.

Afirmă că, în împrejurările create, deoarece este lipsit de dreptul de proprietate asupra casei și lipsit de bani, i s-a cauzat un prejudiciu moral pe care-l estimează la suma de 100000 lei.

Declară că, în lipsa sa a fost efectuată evacuarea din apartament, toate lucrurile sale din apartament au fost aruncate în subsol. Avea mijloace financiare păstrate în sumă de 10000 lei și 1000 dolari SUA, care i-a acumulat lucrînd în funcția de șofer și care au dispărut.

Precizează că, banii ce trebuiau să-i fie înmînați de la vânzarea apartamentului au fost primiți de către executorul judecătoresc în decembrie 2013, însă lui i s-au înmînat în ianuarie 2015. Un an executorul judecătoresc s-a folosit de bani, beneficiind de un venit de 5% anual, care constituie 3647 lei din suma 43757 lei.

Indică că, în urma acțiunilor nelegitime a executorului a fost lipsit de 1000 dolari SUA și 15000 lei, ce-i păstra în odaia sa, a fost înșelat de suma de 28192 lei.

Prin hotărîrea din 03 noiembrie 2015 a Judecătoriei Soroca s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Cucinschi împotriva lui Serghei Plitoc cu privire la încasarea sumei.

La data de 26 noiembrie 2015, Vasili Cucinschi a depus cerere de apel împotriva hotărîrii din 03 noiembrie 2015 a Judecătoriei Soroca, solicitînd casarea acesteia, cu remiterea pricinii la rejudecare.

Prin încheierea din 28 decembrie 2015 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Vasili Cucinschi și s-a oferit termen pînă la data de 21 ianuarie 2016 ora 09:00 pentru prezentarea dovezii plății taxei de stat în mărime de 3843, 87 lei.

Prin încheierea din 21 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a restituit apelul depus de Vasili Cucinschi împotriva hotărîrii din 03 noiembrie 2015 a Judecătoriei Soroca.

La data de 28 ianuarie 2016 (conform sigiliului oficiului poștal (f.d.118)), Vasili Cucinschi a depus o cerere de concretizare, specificînd că conform părții motivatoare a încheierii a fost acordat termen pînă la data de 31 ianuarie 2016 pentru plata taxei de stat, însă, menționează că la depunerea cererii de chemare în judecată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în temeiul art. 85 alin.(1) lit.g), r) Cod de procedură civilă.

La data de 25 martie 2016 (conform sigiliului oficiului poștal (f.d.131)), Vasili Cucinschi a declarat recurs împotriva încheierilor din 28 decembrie 2015 și 21 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți, solicitînd casarea acestora, cu remiterea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a examinat multilateral sub toate aspectele cererea.

Consideră că, nu s-a respectat principiul nemijlocirii și oralității în dezbaterile judiciare, a contradictorialității și egalității părților în drepturi, astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a formula, a argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii de sine stătător și independent de instanță și de alte organe, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept, care are legătură cu pricina dată în litigiu.

Menționează că, a fost intimidat, nu toate probele au fost consemnate.

Declară că, sunt vădite acțiunile nelegitime ale executorului judecătoresc care intenționat, cu rea credință, a contribuit la încălcarea legislației în vigoare neîndeplinirea deciziilor judecătorești, aplicarea eronată a cerințelor codului de executare.

Opinează că, executorul judecătoresc duce instanța de judecată în eroare, conform referinței depuse, deoarece declară că s-au petrecut licitații și că prețul apartamentului a scăzut cu 10 %, apoi cu 20 %, însă în ședințele de judecată nu a prezentat nici o probă.

Afirmă că, în rezultatul deciziei judecătorești și acțiunilor abuzive a executorului judecătoresc Serghei Plitoc, a fost deposedat de avere și bani - ultima resursă ce o păstra în locuința sa.

Precizează că, în cererea de chemare în judecată a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în legătură cu starea grea materială, cerere ce a fost acceptată de prima instanță.

Relevă că, instanța de apel eronat a aplicat legea.

Indică că, cererea concretizată din 26 ianuarie 2016 nu a fost examinată, însă la data de 21 ianuarie 2016 a recepționat încheierea instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Vasili Cucinschi tardiv din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele pricinii rezultă că prin încheierea din 28 decembrie 2015 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Vasili Cucinschi și s-a oferit termen pînă la data de 21 ianuarie 2016 ora 09:00 pentru prezentarea dovezii plății taxei de stat în mărime de 3843, 87 lei (f.d.108).

Prin încheierea din 21 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a restituit apelul depus de Vasili Cucinschi împotriva hotărîrii din 03 noiembrie 2015 a Judecătoriei Soroca (f.d.112-113).

Colegiul reiterează că rezultând din prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

La data de 25 martie 2016 (conform sigiliului oficiului poștal (f.d.131)), Vasili Cucinschi a declarat recurs împotriva încheierilor din 28 decembrie 2015 și 21 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți. (f.d.128-130).

La caz, Colegiul notează că încheierea din 28 decembrie 2015 a Curții de Apel Bălți a fost expedită lui Vasili Cucinschi la data de 29 decembrie 2015, conform scrisorii de însoțire (f.d.109) și recepționată la data de 04 ianuarie 2016, conform avizului de recepție (f.d.110).

Concomitent, Colegiul reține că încheierea din 21 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel lui Vasili Cucinschi în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, a fost expedită în adresa lui Vasili Cucinschi la data de 26 ianuarie 2016, conform scrisorii de însoțire (f.d.114) și recepționată la data de 29 ianuarie 2016, conform avizului de recepție (f.d.115).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, Colegiul precizează că intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În atare circumstanțe, pornind de la faptul că încheierile contestate din 28 decembrie 2015 și respectiv 21 ianuarie 2016 au fost pronunțate în absența recurentului, însă au fost recepționate de Vasili Cucinschi la data de 04 ianuarie 2016 și respectiv 29 ianuarie 2016, conform avizelor de recepție (f.d.110,115), termenul de contestare a acestora începe să curgă din ziua imediat următoare recepționării actului de procedură.

La caz, Colegiul decelează că Vasili Cucinschi a declarat recurs cu depășirea termenului legal de 15 zile de la data comunicării actului judecătoresc.

În conformitate cu art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul reiterează că instituția de drept procesual a repunerii în termen constituie beneficiul acordat de lege titularului unui drept procesual, care din motive justificate nu și-a putut exercita dreptul în interiorul termenului imperativ, să-și îndeplinească acest drept și, ulterior, fără ca instanța să-l decadă din exercițiul său sau să aplice o altă sancțiune prevăzută de lege în caz de nerespectare a termenului.

Repunerea în termen trebuie să fie solicitată de parte, instanța neputînd, în lipsa unei dispoziții legale exprese, să o pronunțe din oficiu cu încălcarea principiului dreptului de dispoziție a părților, chiar și în ipoteza în care din ansamblul materialului probator administrat în dosar ar rezulta că partea a fost împiedicată de un motiv justificat în a-și îndeplini actul de procedură în termen.

Colegiul remarcă că termenul de contestare poate fi repus, cu examinarea recursului în fond, doar în cazul dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen, însă din oficiu termenul nu poate fi restabilit.

În speță, Colegiul relevă că acțiunile lui Vasili Cucinschi nu constituie decît o denegare a acestuia de a-și executa obligațiile procedurale în realizarea drepturilor, rezultînd din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Mai mult, Colegiul precizează că Vasili Cucinschi, la contestarea încheierilor instanței de apel din 28 decembrie 2015 și 21 ianuarie 2016, nu a solicitat repunerea în termen și nu a justificat omiterea acestuia, ceea ce denotă că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, în condițiile cînd personal nu a intenționat să-și realizeze drepturile și să-și asume obligații.

Colegiul reliefă că omiterea termenului de contestare a încheierilor instanței de apel nu este decît o eludare a recurentului de a beneficia de drepturile sale, garantate atît de legislația națională, cît și cea internațională.

Or, fiind persoană interesată în examinarea acestei cauze, recurentul urma să întreprindă toate măsurile necesare în vederea contestării în termen a încheierilor instanței de apel.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că recurentul nu s-a conformat prevederilor legale și nici nu a luat măsuri necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), ceea ce a dus la omiterea termenului de contestarea a încheierilor instanței de apel.

Instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decît într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În consecință, Colegiul conchide că recursul urmează a fi respins ca fiind tardiv declarat.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, recurentul a declarat recursul în afara termenului legal, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind depus tardiv.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge ca fiind tardiv recursul declarat de Vasili Cucinschi împotriva încheierilor din 28 decembrie 2015 și 21 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți, adoptate în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Cucinschi împotriva lui Serghei Plitoc cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală